

## 1

## ŚWIAT JEST TYM, CZYM JEST

7

Świat i spodnie.....9 • Księżyc i Słońce.....9 • Wyglądniła hiena.....9  
 • Szczęście jednodniówki.....10 • Spragniony pies.....10 • Filozof  
 i ślimak.....11 • Życie gdzie indziej.....11 • Splunięcie Diogenesa.....11  
 • Farmer w gościach.....12 • Kupa gówna.....12 • Ptasznik i klatka.....13  
 • Klasztor i susza.....14 • Ostatni lot sokoła.....15 • Podróż bez ruchu.....16  
 • Góra idzie.....16 • Z Bożą pomocą.....16 • Dobra modlitwa.....17  
 • Skradziona siekiera.....17 • Los dublera.....18 • Trzy siły.....19

## 2

## ŚWIAT NIE JEST TYM, CZYM JEST

21

Ojcowie i synowie.....23 • Czarny człowiek.....23 • Piękny sen.....23  
 • Inny pies.....24 • Sól w oczach.....24 • Korzystne interesy.....24 • Wieczorna  
 raga.....25 • Kamieniarze.....25 • Tajemnica koperty.....26 • Usta dziecka.....27  
 • Czwarty potępiony.....28 • Kogo żałować?.....29 • Idealne widowisko.....29  
 • Opowieści drwala.....29 • Zakopany skarb.....31 • Nóż rodzinny.....31

## 3

MOŻE WSZYSTKO JEST SNEM, ALE JEŚLI TAK,  
TO KIM JEST TEN, KTO ŚNI?

33

Zły sen.....35 • Jągnię w łóżku.....35 • Najlepsze przebudzenie.....36  
 • Obiecane uleczenie.....36 • Wyśniony książę.....37 • Sen smoka.....38  
 • Nasreddin lunatykiem.....39 • Zatrzymane dusze.....39 • Udobruchana  
 dusza.....40 • Miłość rzeki.....42 • Nic.....42 • Inna zapłata.....43 • Człowiek  
 i wiązka chrustu.....43 • Trzy sny.....46

## 4

„JA” JEST UPARTE, NIEJASNE, NIEZNOŚNE,  
A MOŻE NAWET NIE ISTNIEJE

47

Tożsamość.....49 • Znowu zwierciadło.....49 • Trzecie życzenie.....49  
 • Pomyłka.....50 • Roztargniony.....50 • Właściwe dzień dobry.....51  
 • Sukces.....51 • Najcenniejsze dobro.....51 • Pochwała uczonego.....52  
 • Lekarstwo na melancholię.....52 • Grób wielkiego podróżnika.....53  
 • Wstyd.....56 • Nie wiesz, kim jestem?.....56 • Inny on sam.....57 • Piękna  
 śmierć.....57 • Tożsamość Adama i Ewy.....58

## 5 TO, CO LUDZKIE, BYWA CZASEM ZBYT LUDZKIE (ALBO NIE DOŚĆ LUDZKIE) 59

Na wszelki wypadek.....61 • Rozwścieczony cukrzyk.....61 • Nadzieja.....62  
• Historia o oku.....62 • Rodzaje pokory.....62 • Łzy Pawłowej.....63  
• Dlaczego cykliści?.....63 • Tajemnica rozkoszy.....64 • Przywilej.....64  
• Siedmiu sufich.....65 • Dom się wali.....66 • Wzajemność.....66  
• Na targu.....66 • Setna noc.....67 • Dobra pamięć.....67 • Wyjątkowy  
wyczyn.....67 • Piękna niewolnica.....68 • Józef.....69 • Żyd i wredny  
czarnuch.....70 • Odcień.....70 • Święty apetyt.....71 • Powód do dumy.....72  
• Trzecia łaska.....72 • Przywrócona głowa.....72 • Rozpacz Anglika.....75  
• Nawrócony.....76 • Pies i pilnik.....76

## 6 MOŻNA WYBRAĆ WIEDZĘ: TO TRUDNE. MOŻNA WYBRAĆ NIEWIEDZĘ: TO JESZCZE TRUDNIEJSZE 77

Ulga.....79 • Pigułki inteligencji.....79 • Żyrafa.....80 • Radość  
z nieobecności.....80 • Ryba ratownik.....81 • Chodzenie po wodzie.....82  
• Wzięty za słowo.....82 • Latarka ślepa.....82 • Stać się jednym.....83  
• Sprzedawca słów.....83

## 7 NAJPIERW PYTANIA, POTEM ODPOWIEDZI 93

Właściwe pytanie.....95 • Pytania do Râbii.....96 • Dobry uczeń.....96  
• Znajomość niczego.....96 • Prawdziwa śmierć.....97 • Jeszcze jedna  
odповідź mędrca.....97 • Trudne pytanie.....97 • Kanapka i kot.....98  
• Wątpliwe zwycięstwo.....98 • Przewoźnik.....98 • Dźwięk róż.....99  
• Aleksander i czarownica.....100

## 8 DOBRY MISTRZ MOŻE BYĆ POTRZEBNY (ALBO NIEPOTRZEBNY) 103

Czas nauki.....105 • Co jest ważne.....105 • Nie ma co odpowiedzieć.....105  
• Droga przebudzenia.....106 • Odgłos drzwi.....106 • Wielka ambicja.....106  
• Pożyteczne pytania.....107 • Prawdziwa natura.....107 • Człowiek,  
który nie chciał się przywiązywać.....107 • Uczyć się łowić.....108  
• Więcej dybuka.....108 • Białe tło.....109 • Śmierć guru.....109 • Czego  
się nie rozumie.....109 • Ciemny pokój.....110 • Trzecia odpowiedź.....110  
• Niewidomy mistrz.....111 • Ślady na śniegu.....111 • Zaszczyty.....112  
• Ukryta studnia.....112

## 9 SĄ INNE PUŁAPKI NA DRODZE LOGIKI 115

Słynny McGuffin.....117 • Człowiek z ciężkim worem.....117 • Ciasteczka  
Nasreddina.....118 • Dyskretna jałmużna.....118 • Strudel.....118  
• Jamy na szczury.....119 • Ciekawość.....119 • Logika światła.....119 • Dobry  
powód.....120 • Dziurawy parasol.....120 • Nasreddina bola nogi.....120  
• Łapka żaby.....120 • Sałatka po żydowsku.....121 • Nasreddin  
i spacerowicze.....121 • Zachcianka Nasreddina.....122 • Jaki ojciec,  
taki syn.....122 • Kwantowa podkowa.....122 • Stanowcze  
postanowienie.....123 • Instynkt zła.....123 • Dzban wody.....123 • Koniec  
świata.....124 • Szofar.....125 • Głód i kije.....126 • Dobry powód.....126  
• Plan całościowy.....126 • Logika palacza.....127 • Dwaj żebracy.....127

## 10

WŁADZA JEST KRUCHA, A WIĘC NIESPOKOJNA,  
A WIĘC CHWIEJNA, A WIĘC NIEKONSEKWENTNA,  
A WIĘC KWESTIONOWANA, A WIĘC KRUCHA

129

Pragnienia gubernatora.....131 • Dobry powód.....131 • Właściwa strona  
znaczka.....131 • Widzieć i słuchać.....132 • Pociąg historii.....132 • Życzenie  
handlarza.....132 • Zamknięte dłonie cesarza.....133 • Chiński statek.....134  
• Karawansej cesarza.....135 • Sobowtóry Saddama.....136 • Akbar  
i fakir.....136 • Wierni.....136 • Szczęśliwe wydarzenie.....137 • Rosyjski  
zegarek.....137 • Wartość króla.....137 • Humanizm według Lenina.....138  
• Przykład dany przez Stalina.....138 • Wiesz i pchła.....139 • Zły  
znak.....139 • Posągi Buddy.....140

## 11

SPRAWIEDLIWOŚĆ TO NASZ WĄTPLIWY WYNALEZEK

141

(Fałszywy) świadek.....143 • Skazania.....143 • Nasreddin i sąd.....144  
• Dobre stanowisko.....144 • Najlepszy podział.....144 • Winny  
więzień.....144 • Arbitrzy krokodyla.....145 • Powód do rozwodu.....147  
• Właściwa sakiewka.....147 • Policzek ryżu.....148 • Przenikliwy król.....148

## 12

POWSZECHNA WZGLĘDNOŚĆ JEST OGRANICZONA  
(I VICE VERSA)

151

Drzwi.....153 • Mariusz i Oliwiusz.....153 • Lekcja względności.....154  
• Za mały dom.....155 • Pytanie do Einsteina.....156 • Cena wina.....156  
• Co brakuje.....157 • Sprytny dzik.....157 • Jezus i padlina.....157 • Wysocy  
mężczyźni.....157 • Daleko.....158 • Oczy Madźnuna.....158 • Na dziewiczym  
szczycie.....159 • Tajemnica życia.....159

## 13

O BOGU TEŻ SIĘ KŁAMIE

161

Dwaj rabini.....163 • Kłótnia aniołów.....163 • Śpiew aniołów.....164  
• Słoń i pieski.....164 • Miejsce do parkowania.....164 • A co tu Bóg ma  
do rzeczy?.....165 • Śmierć Boga (we Włoszech).....165 • Bóg i Trójca.....167  
• Istnienie Boga.....167 • Spełnione życzenie.....167 • Zła droga.....168  
• Świątobliwa szczerość.....168 • Piekło i raj.....169 • Prawdziwa  
kara.....169 • Dowód nad dowody.....170

## 14

I ŚMIERĆ JEST NASZĄ OSTATNIĄ POSTACIĄ

171

Powód do śmierci.....173 • Krótkie dialogi.....173 • Śmierć kotki.....173  
• Dobry dla robaków.....174 • W pośpiechu.....174 • Ostatnie życzenie.....175  
• Smutek małżeński.....175 • Bardzo zajęty.....175 • Fatalna spowiedź.....175  
• Działka gruntu.....176 • Kurtyzana i śmierć.....176 • Rzeźnik.....178  
• Nieobecność króla.....178 • Przyjaciółka samotności.....180  
• Zapowiedziana śmierć.....180 • Przyszłość na fotografii.....182  
• Podstęp śmierci.....182 • Obrzędy pogrzebowe.....183 • Słowa, które  
przerażały śmierć.....183 • Ulga.....187

## 15

UCZMY SIĘ TAKŻE OD WARIATÓW

189

Oszustwo.....191 • Między domem wariatów a więzieniem.....191  
• Zapowiadacz świtu.....192 • Milczący wariat.....194 • Zamiatacz.....194

• „Naiwności” Nasreddina.....194 • Uleczenie.....195 • Poziom jeziora.....195  
 • Żyd w zakładzie dla obłąkanych.....196 • Wariat i piorun.....197 • Psy  
 Cervantesa.....197 • Liczenie osłów.....198 • Rozgwiadzy.....199 • Kawały  
 o wariatach.....199

## 16 SA BOGACI I SA BIEDNI. CO Z RESZTĄ? 201

Dwa podarunki.....203 • Nigdy dwa razy.....204 • Skąpy topielec.....204  
 • Korzystna umowa.....204 • Na mrozie.....205 • Asceta i dziwka.....205  
 • Skradziony pierścionek.....206 • Zaproszone konie.....207 • Inny  
 podział.....207 • O pieniądzach.....207 • Zmysł podziału.....208 • List  
 imama.....208 • Szybki refleks.....209 • Dwóch Żydów w pociągu.....209  
 • Prawdziwa różnica.....210

## 17 ROZUM JEST CENNA BRONIĄ, BO ZATRZYMUJE SIĘ PRZED TAJEMNICĄ 213

Słynny fortel.....215 • Człowiek, który mówił niewiele.....216 • Tajemnica  
 tajemnic.....216 • Napar z glicynii.....217 • Co mówił pustelnik?.....218  
 • Dziwne odpowiedzi.....219 • Zasluga.....219 • Ulga.....221 • Ten  
 sam.....221 • Murarz i gips.....222 • Doskonała zgoda.....222 • Wczesna  
 dojrzałość.....222 • Sjesta Nasreddina.....223 • Warunek.....223 • Zazdrość  
 Nasreddina.....223

## 18 ŚMIECH MOŻE BYĆ CELEM SAMYM W SOBIE 225

Pieczone kurczę.....227 • Jeszcze jedno nieostrożne życzenie.....227  
 • Dobra rada.....227 • Skrzypkowie baskijscy.....228 • Cena osłów.....229  
 • Osioł w niebezpieczeństwie.....229 • Bliźniacy i światło.....229  
 • Najszlachetniejsza część.....230 • Przyczyny kłeski.....231 • Śmiech  
 pożądania.....231 • Dwie bezsenności.....232 • Dobry powód.....232 • „Pan  
 Tak”.....232 • Pierwszy drugi.....233 • Pomyłka.....233 • Inteligencji nie da  
 się zmierzyć.....233 • Uczciwy klient.....233 • Nasreddin na wojnie.....234  
 • Na targowisku w Kairze.....235

## 19 KILKA ŻYDOWSKICH MATEK I KUDŁATY PIES 237

Wieści o synu.....239 • Dwa krawaty.....239 • Duma matek.....239 • Matka  
 Mojżesza.....240 • Kobieta w czerni.....240 • Wielki guru.....241 • Krowa  
 z Mińska.....241 • Życzenia Ben Guriona.....242 • Jeszcze jeden kudłaty  
 pies.....242 • Szalona nadzieja.....243

## 20 ŁAMIGŁÓWKI I ZGADYWANKI 245

## 21 KILKA LEGEND CAŁKIEM (LUB PRAWIE) ZAPOMNIANYCH 253

Fontanna przemian.....255 • Dziewczyna na wielbłądziej drodze.....256  
 • Cień i jego łowca.....258 • Wieś bez końca.....260 • Usługi Parwati.....262  
 • Co miała do powiedzenia planeta?.....264 • Dwie wsie.....267 • Twierdza  
 jednej nocy.....269

## 22 CZAS JEST NASZYM PANEM: CZY WOLNO IGRAĆ ZE SWOIM PANEM? 273

Przezorność.....275 • Jedno tchnienie.....275 • Czas śpiewu ptaka.....275  
• Powrót starego człowieka.....276 • Dlaczego tak późno?.....278 • Podróż  
Salvatore.....279 • Niuanse pilności.....279 • Czas odnaleziony.....279

## 23 PRAWDA, I CO Z TEGO? 281

Głowa pod wodą.....283 • Jeśli u was to działa.....283 • Szubienica  
prawdy.....284 • Grób tajemnicy.....285 • Nieszczęśliwa kobieta.....286  
• Kłamliwa ryba.....286 • Pochodzenie dołeczka.....286 • Głęboki  
spokój.....286 • Sartapek.....287 • Pustynia i chmura.....288 • Umysł  
mędrca.....288

## 24 KILKA ZIARENEK MĄDROŚCI (BYĆ MOŻE) 291

Pęknięty garnek.....293 • Prawdziwe wyrzeczenie.....293 • Półtora  
człowieka.....295 • Najwyższa mądrość.....295

## O AUTORZE 297